

1993. évi LXXVI. törvény

a szakképzésről

A Magyar Köztársaságban a társadalmi folyamatokhoz, az információs társadalom és a nemzetgazdaság követelményeihez, a munkaerőpiac igényeihez és az Európai Unió közösségi vívmányaihoz igazodó rugalmas és differenciált, a gazdaság dinamikus fejlődését segítő szakképzési rendszer működésének biztosítása, a pályakezdéshez és a folyamatos foglalkoztatáshoz szükséges szakképesítés(ek)nek az esélyegyenlőségen alapuló megszerzése, valamint az Alkotmányban meghatározott tanuláshoz való jog érvényesülése céljából az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

A törvény hatálya

1. § (1) E törvény hatálya - a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: felsőoktatási törvény) 84. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjaiban szabályozott képzés, valamint az iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzések kivételével - kiterjed minden olyan iskolai rendszerű és a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény (a továbbiakban: felnőttképzési törvény) alapján felnőttképzési tevékenységnek minősülő iskolarendszeren kívüli szakmai képzésre, amely

a) a szakképzést megalapozó szakmai alapképzésre, a tanulmányokba és a szakmai vizsgába történő beszámítás tekintetében a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatási törvény) által szabályozott szakiskolai pályaorientációra, szakmai előkészítő ismeretek oktatására és szakmai alapozó oktatásra, valamint szakközépiskolai szakmai orientációra, elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatásra,

b) az állam által elismert szakképesítés megszerzésére,

c) munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képesítés megszerzésére,

d) a felsőoktatási intézményben szervezett felsőfokú szakképesítés megszerzésére,

e) a szakmai tevékenység magasabb szintű gyakorlásához, a mestervizsgálathoz szükséges ismeretek elsajátítására,

f) a hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportok számára szervezett képzésre;

g) a megváltozott munkaképességűeket érintő rehabilitációs képzésre, továbbá

h) az elhelyezkedést, a vállalkozást segítő képzésre

irányul.

(2) E törvény hatálya kiterjed a szakmai vizsgára, valamint a szakmai vizsgát szervező intézményre.

(3) A törvény hatálya nem terjed ki a külön törvénnyel szabályozott okleveles könyvvizsgálói képesítésre.

A szakképzés intézményei

2. § (1) A szakképzés intézményei:

a) a szakközépiskola;

b) a szakiskola, beleértve a speciális szakiskolát és a készségfejlesztő speciális szakiskolát is (a továbbiakban az a) és b) pont alattiak együtt: szakképző iskola);

c) a regionális képző központ (a továbbiakban: képző központ); továbbá

d) a felnőttképzési törvényben meghatározott, iskolarendszeren kívüli szakmai képzést folytató intézmény.

(2) A szakképző iskola létesítésére, fenntartására és működésére a közoktatási törvény, a felsőfokú szakképzést folytató felsőoktatási intézmény létesítésére, fenntartására és működésére a felsőoktatási törvény, a képző központ létesítésére és fenntartására a felnőttképzési törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Az e törvény 15. § (2) bekezdésében foglaltak kivételével - jogszabályban meghatározott feltételekkel rendelkező - természetes és jogi személyek, illetőleg ezek jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságai szakképző iskola fenntartása nélkül, más szervezeti keretben is folytathatnak szakképzést. [Az (1) és a (3) bekezdésekben foglaltak a továbbiakban együtt: szakképzést folytató intézmény.]

Az Országos Képzési Jegyzék

3. § (1) Az állam által elismert szakképesítéseket az Országos Képzési Jegyzék (a továbbiakban: OKJ) tartalmazza.

(2) Az OKJ-ben kell meghatározni

- a) a szakképesítés azonosító számát, megnevezését és a hozzárendelt FEOR-számot,
- b) a szakképesítések körét és szakmacsoportját,
- c) a jegyzékbe kerülés évét,
- d) a kizárólag iskolai rendszerű szakképzésben megszerzhető szakképesítéseket,
- e) a szakképesítés megszerzéséhez szükséges képzés maximális időtartamát (a szakképzési évfolyamok számát, az óraszámot),

f)

g) a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei (a továbbiakban: szakmai és vizsgakövetelmény) meghatározására feljogosított minisztert, ideértve a Központi Statisztikai Hivatal elnökét, illetőleg a Közbeszerzések Tanácsának elnökét is (a továbbiakban: szakképesítésért felelős miniszter).

(3) Az (1) bekezdésben foglaltakon kívül szakképzés folytatható más, a szakképzést folytató intézmény által megjelölt, az állam által nem elismert szakképesítés megszerzésére is.

MÁSODIK RÉSZ

A szakképzés irányítási rendszere

4. § (1) A szakképzés ágazati irányítását az oktatási miniszter látja el. Az oktatási miniszter a szakképzés egészére kiterjedően - az érintett szakképesítésért felelős miniszter véleményének kikérésével - országos és térségi szakmai ellenőrzést, pedagógiai-szakmai mérések, átvilágítások, értékelések, elemzések készítését rendelheti el.

(2) Az oktatási miniszter a szakképesítésért felelős miniszter egyetértésével jogszabályban határozza meg

- a) az OKJ-t, az OKJ-be történő felvétel és az OKJ-ból való törlés eljárási rendjét,
- b) a szakmai vizsgáztatás általános szabályait és eljárási rendjét (a továbbiakban: szakmai vizsgaszabályzat), valamint a szakmai vizsgák adatait tartalmazó központi nyilvántartás vezetésének szabályait,
- c) a szakmai vizsga szervezésére való jogosultság feltételeit,
- d) a szakmai vizsgadíj és a vizsgáztatási díjak kereteit,
- e) a szakképzés megkezdésére és folytatására vonatkozó feltételeket, a szakképzést folytató intézmények gyakorlati képzés szervezésére vonatkozó együttműködési megállapodás tartalmi követelményeit,
- f) a tanulókat e törvény 48. §-a alapján megillető juttatások részletes szabályait,
- g) az Országos szakmai szakértői névjegyzék (a továbbiakban: szakértői névjegyzék) és az Országos szakmai vizsgálónői névjegyzék (a továbbiakban: vizsgálónői névjegyzék) elkészítését és kiadását.

(3) Az oktatási miniszter

a) ellátja a Munkaerőpiaci Alap képzési alaprészével kapcsolatos külön törvényben meghatározott feladatokat, továbbá

b) létrehozza és működteti - a szakképesítésért felelős miniszterrel együtt - az OKJ folyamatos fejlesztésére és korszerűsítésére a szakmacsoportonkénti bizottságokat. A bizottságok legalább három évenként áttekintik a szakképzés tapasztalatai alapján az OKJ-t, és szükség esetén javaslatot tesznek a módosítására.

(4) Az oktatási miniszter az ágazatába tartozó, valamint az OKJ alapján hatáskörébe utalt szakképesítések tekintetében ellátja a szakképesítésért felelős miniszter 5. §-ban meghatározott feladatait.

(5) Az oktatási miniszter a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott hatáskörét, továbbá az iskolarendszeren kívüli szakképzést érintő kérdésekben a (2) bekezdés b), c), e) és g) pontjában meghatározott hatáskörét a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszterrel egyetértésben gyakorolja.

(6) Az oktatási miniszter a (2) bekezdés d) és f) pontjában meghatározott hatáskörét a pénzügyminiszterrel egyetértésben gyakorolja.

(7) Az oktatási miniszter a (3) bekezdés b) pontja alapján létrehozott szakmacsoportonkénti bizottságokat a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszterrel együtt működteti.

5. § (1) A szakképesítésért felelős miniszter az ágazatába tartozó szakképesítések tekintetében jogszabályban határozza meg

a) a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit az oktatási miniszter egyetértésével, és

b) a szakmai vizsga szervezésére feljogosított intézményt (a továbbiakban: szakmai vizsgát szervező intézmény).

- (2) A szakképesítésért felelős miniszter az ágazatába tartozó szakképesítések tekintetében
- javaslatot tesz az állam által elismert szakképesítésre,
 - meghatározza a képzés időtartamát, a szakképesítés szakmai tantárgyait, kidolgoztatja és kiadja azok központi programjait (tanterveit),
 - kidolgoztatja a szakmai tantárgyak tankönyveit és egyéb tanulmányi segédleteit,
 - közvetlenül - vagy az általa működtetett költségvetési szerv vezetője útján - megbízza a szakmai vizsgabizottság (a továbbiakban: vizsgabizottság) elnökét, valamint javaslatot tesz a szakmai vizsgaszabályzatra,
 - gondoskodik a szakmai elméleti és gyakorlati képzést ellátó pedagógusok továbbképzésének szervezéséről, valamint a szaktanácsadás megszervezéséről és működtetéséről,
 - elkészíti és kiadja a szakértői névjegyzéket és a vizsgaelnöki névjegyzéket, továbbá
 - gondoskodik az országos szakmai tanulmányi versenyek szervezéséről,
 - elkészítteti és jóváhagyja a szakmai vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészének tételeit.
- (3) A szakképesítésért felelős miniszter az (1)-(2) bekezdésben foglalt feladatai ellátásának elősegítésére kutató és fejlesztő-szolgáltató intézetet működtethet.

(4) A szakképesítésért felelős miniszter - a szakmai vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvényben szabályozott eljárás (a továbbiakban: államigazgatási eljárás) keretében - megvonhatja az általa feljogosított intézménytől a szakmai vizsga szervezésének jogát, megsemmisítheti a szakmai vizsga eredményét, valamint érvénytelenné nyilváníthatja a kiállított szakképesítést tanúsító bizonyítványt, ha bebizonyosodik, hogy a szakmai vizsgát jogellenesen szervezték meg, vagy a bizonyítványt jogellenesen állították ki. Az érvénytelenné nyilvánított bizonyítványt be kell vonni, és meg kell semmisíteni. A szakképesítésért felelős miniszter az e bekezdésben szabályozott intézkedését - indokolás nélkül - a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában közzéteszi.

(5) A több ágazat illetékességi körébe tartozó szakképesítés esetében az (1)-(2) és (4) bekezdésben meghatározott feladatokat az OKJ-ben első helyen feltüntetett szakképesítésért felelős miniszter látja el.

6. § (1) Az oktatási miniszter a szakképesítésért felelős miniszterrel együttműködve a szakképzés tartalmi fejlesztésére, az állam által elismert szakképesítések folyamatos fejlesztésére, a képesítési követelmények hazai és nemzetközi összehangolására, a nemzeti referencia és tájékoztatósi központ, valamint a szakképzési információs központ működtetésére, a hátrányos helyzet leküzdését segítő, továbbá rehabilitációs képzési programok kifejlesztésére, az országos szaktanácsadásra, a pedagógusok szakmai továbbképzésének szervezésére, a tanulmányi versenyek rendezésére, az innováció támogatására, központi kutató és koordináló fejlesztő-szolgáltató intézetként működteti a Nemzeti Szakképzési Intézetet (a továbbiakban: NSZI).

(2) Az NSZI feladatainak ellátása során együttműködik az 5. § (3) bekezdésben meghatározott kutató és fejlesztőszolgáltató intézetekkel.

6/A. § (1) Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont (a továbbiakban: Vizsgaközpont) közreműködik az oktatási miniszter hatáskörébe tartozó - jogszabályban meghatározott - hatósági feladatok ellátásában.

(2) A szakképzés országos és térségi szakmai ellenőrzését az országos mérési feladatokon keresztül kell megvalósítani, az iskolai rendszerű szakképzés tekintetében a közoktatási törvény, az iskolarendszeren kívüli szakmai képzés vonatkozásában pedig a felnőttképzési törvény rendelkezései szerint. A szakképesítésért felelős miniszter évente egyszer javaslatot tehet az oktatási miniszternek a szakmai ellenőrzés témaköreire. Az ellenőrzés költségeit az érintett minisztérium költségvetésében kell megtervezni.

(3) A Vizsgaközpont az (1) bekezdés szerinti feladatai ellátása során kizárólag a szakértői névjegyzékben szereplő, a szakképesítésért felelős miniszter által javasolt szakértőket vehet igénybe. Az ellenőrzésben az érintett szakképesítésért felelős miniszter képviselője is részt vehet. A szakmai ellenőrzés tapasztalatairól a Vizsgaközpont évente összegeztést készít, amelyet az oktatási miniszter megküld a szakképesítésért felelős miniszternek.

7. § (1) Az országos gazdasági kamarák (a továbbiakban: gazdasági kamara) a szakképesítésért felelős miniszterrel kötött megállapodás alapján - az országos gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel együttműködve - kidolgozzák a szakmai és vizsgakövetelményt, valamint ellátják az 5. § (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott feladatot. A szakmai és vizsgakövetelményt a szakképesítésért felelős miniszter a gazdasági kamara egyetértésével jogszabályban határozza meg. A megállapodást a szakképesítésért felelős miniszter közzéteszi.

(2) Ha a gazdasági kamara az (1) bekezdés szerinti feladatát bármilyen bekövetkezett ok miatt nem tudja ellátni, a szakképesítésért felelős miniszter köteles intézkedni a feladat visszavételéről.

(3) A gazdasági kamara - az országos gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel együttműködve - határozza meg azoknak a szakképesítéseknek a körét, amelyekre az 1. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltak céljából mesterképzés folytatható, illetőleg mestervizsgáztatás szervezhető. A gazdasági kamara - az országos gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel együttműködve - kidolgozza a mestervizsga követelményeit, amelyet a szakképesítésért felelős miniszter jogszabályban ad ki.

(4) A mesterképzés és -vizsgáztatás feltételeiről a gazdasági kamara az országos gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel együttműködve gondoskodik.

(5) A gazdasági kamara a szakképzésben való közreműködésről, területi szervezetei közötti együttműködésről írásbeli megállapodást köt az országos gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel.

8. § (1) Az országos szakképzés stratégiai kérdéseinek érdekegyeztetése az Országos Érdekegyeztető Tanács keretei között valósul meg.

(2) A szakképzés területi érdekegyeztető feladatait a megyei (fővárosi) munkaügyi tanács látja el.

9. § (1) Az Országos Szakképzési Tanács (a továbbiakban: OSZT) a szakképzéssel kapcsolatos irányítási feladatok tekintetében szakmai döntéshozó, véleményező és javaslattevő országos testületként működik.

(2)

(3) Az OSZT a szakképzés tekintetében

a) véleményt nyilvánít, és állásfoglalást alakít ki a szakképzési rendszer fejlesztését érintő kérdésekben;

b) véleményezi a szakképzést érintő jogszabálytervezeteket;

c) véleményezi a megszerzhető szakképesítések körét, javaslatot tesz új szakképesítés bevezetésére;

d) javaslatot tesz szakmai követelmények, tananyagok, valamint új eljárások kifejlesztésére és ehhez anyagi források biztosítására;

e) értékeli a szakképzés és tanácsadás eredményességét, valamint a tananyagok és a szakmai követelmények alkalmazását;

f) évente felülvizsgálja a szakképzésben szakképesítést szerzett pályakezdő szakemberek elhelyezkedési lehetőségeinek a tapasztalatait, különös tekintettel a pályakezdő fiatalok munkanélküliségére, és ajánlásokat tesz a szakképzést folytató intézmények fenntartói számára.

(4)-(5)

HARMADIK RÉSZ

Az OKJ szerinti szakképzés követelményei, a szakmai vizsga

10. § (1) Az OKJ-ben meghatározott szakképesítéshez - az ellenőrzési, mérési és értékelési rendszer kialakulását és működését biztosító - szakmai és vizsgakövetelményt kell előírni. A szakmai és vizsgakövetelmény a következőket tartalmazza:

a) a szakképesítés OKJ-ben szereplő azonosító számát, megnevezését és a hozzárendelt FEOR számot,

b) a képzés megkezdéséhez szükséges iskolai és szakmai előképzettséget, a pályaalakmassági, illetve szakmai alakmassági követelményeket, valamint az előírt gyakorlatot,

c) a szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb foglalkozást, tevékenységet, valamint a munkaterület rövid leírását, a rokon szakképesítések felsorolását,

d) a szakképesítés megszerzéséhez szükséges képzés időtartamát, a maximális óraszámot, az elméleti és gyakorlati képzési idő arányát, szakképző iskolában a szakképzési évfolyamok számát, a szakmai alapképzés időtartamát, a gyakorlati képzés eredményességét mérő szintvizsga (a továbbiakban: szintvizsga) szervezésének lehetőségét,

e) a szakképesítés szakmai követelményeit,

f) a szakmai vizsgáztatással kapcsolatos követelményeket:

- a szakmai vizsgára bocsátás feltételeit,

- a szakmai vizsga részeit és tantárgyait,

- a vizsgarészek, -tantárgyak alóli felmentés feltételeit,

- a köztes vizsga beszámíthatóságát,

- a szakmai vizsga értékelésének a szakmai vizsgaszabályzattól eltérő szempontjait.

(2) A szakmai és vizsgakövetelmény alapján a szakképző iskolában a pedagógiai program részeként - a szakmai tantárgyak központi programja (tanterve) előírásai figyelembevételével - szakmai programot, az iskolarendszeren kívüli szakképzést folytató intézményben a felnőttképzési törvény 16. § (2) bekezdése szerinti képzési programot kell kidolgozni.

(3) A szakmai program tartalmazza a tanítási év során szervezett évközi összefüggő gyakorlati képzés időtartamát is.

11. § (1) A szakképzést folytató intézményben, illetőleg a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat a szakképesítést nyújtó szakképzésben előírt - megegyező tartalmú - követelmények teljesítésébe be kell számítani. Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a

beszámítás iránti kérelmet (beszámítás iránti kérelem) a szakképzést folytató intézmény vezetőjéhez kell benyújtani. A beszámítás mértékéről a szakképzést folytató intézmény vezetője dönt. A szakképzést folytató intézmény vezetőjének döntése ellen a Vizsgaközponthoz lehet fellebbezni. A fellebbezésre az államigazgatási eljárás általános szabályait kell alkalmazni.

(2) A szakképzést folytató intézményben, illetőleg a felsőfokú oktatási intézményben folytatott tanulmányok során tett eredményes vizsga alapján a szakmai vizsga részei, illetőleg tantárgyai vizsgakövetelményeinek ismételt teljesítése alól felmentés adható. Abból a vizsgarészből vagy tantárgyból, amelyből a vizsgára jelentkező már eredményesen vizsgázott - a szakmai és vizsgakövetelmény változása kivételével -, újabb vizsgát nem köteles tenni. A felmentés iránti kérelmet, valamint a vizsga letételét igazoló bizonyítványt a szakmai vizsgát szervező intézmény vezetőjéhez a vizsgára történő jelentkezéssel együtt kell benyújtani. A felmentésről - a szakmai vizsgát szervező intézmény vezetőjének javaslatára - a szakmai vizsga megkezdése előtt a vizsgabizottság dönt. A vizsgabizottság a kérelmet csak abban az esetben utasíthatja el, ha a felmentés jogszabályban előírt feltételei nem állnak fenn. A vizsgarész vagy tantárgy osztályzatát, illetőleg érdemjegyét a másik vizsgán elért eredmény alapján a vizsgabizottság állapítja meg.

(3) A közoktatási törvényben szabályozott

a) szakiskolai pályaorientáció, szakmai előkészítő ismeretek oktatása és szakmai alapozó oktatás, valamint
b) szakközépiskolai szakmai orientáció, elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatás során elsajátított és igazolt ismeretek tanulmányokba történő beszámításáról a szakképzést folytató intézmény vezetője dönt.

(4) A (3) bekezdés b) pontja szerinti tantárgyakból tett eredményes érettségi vizsga beszámításáról - kérelemre - a vizsgabizottság dönt.

12. § (1) Szakképesítést igazoló bizonyítványt az kaphat, aki eredményes szakmai vizsgát tett.

(2) A szakmai vizsga állami vizsga.

(3) Az OKJ-ben meghatározott szakképesítésekhez csak olyan bizonyítvány, illetve nyomtatvány használható, amelyet az Oktatási Minisztérium jóváhagyott. A bizonyítvány, illetőleg a nyomtatvány előállításához és forgalmazásához az Oktatási Minisztérium engedélye szükséges.

13. § (1) Szakmai vizsgát a szakképesítésért felelős miniszter által jogszabályban feljogosított intézmény, továbbá az iskolai rendszerű szakképzésben - ha a szakmai vizsgaszabályzat másképp nem rendelkezik - a 2. § (1) bekezdés a)-b) pontjaiban felsorolt szakképzést folytató intézmény, továbbá a felsőfokú szakképzést szervező felsőoktatási intézmény a vele tanuló, illetőleg hallgatói jogviszonyban állók tekintetében szervezhet. Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben a 2. § (1) bekezdés a)-c) pontjában felsorolt szakképzést folytató intézmény azok számára szervezhet e törvény felhatalmazása alapján szakmai vizsgát, akikkel az 52. § (2) bekezdésben szabályozott képzési szerződést kötött.

(2) A szakképzést folytató intézmény a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítása eredményességének időszakos mérésére - nagyobb képzési szakaszok (szakmai modul) lezárásaként - köztes vizsgát szervezhet. A köztes vizsga eredménye - a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározottak, valamint a szakmai vizsgaszabályzat előírásai szerint - a szakmai vizsgán figyelembe vehető.

(3) A szakmai vizsga helyét és időpontját - iskolai rendszerű szakképzésben a tanév rendjében meghatározott keretek között - a szakmai vizsgát szervező intézmény jelöli ki, egyúttal gondoskodik a szükséges feltételek biztosításáról, és vezeti a szakmai vizsgákkal kapcsolatos nyilvántartásokat.

(4) A szakmai vizsgát szervező intézmény székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) önkormányzat főjegyzője ellátja a szakmai vizsga törzslapjának nyilvántartásával és megőrzésével kapcsolatos feladatokat.

14. § (1) Az OKJ-ben meghatározott szakképesítés megszerzésére a szakmai vizsgát a szakmai és vizsgakövetelmény alapján és a szakmai vizsgaszabályzat rendelkezései szerint kell megtartani. A szakmai vizsgát vizsgabizottság előtt kell letenni.

(2) A vizsgabizottság független szakmai testület. A vizsgabizottság munkájában a szakképesítésért felelős miniszter által megbízott elnök, a szakmai vizsgát szervező intézmény, továbbá a szakképesítés szerint illetékes területi gazdasági kamarának (a továbbiakban: illetékes területi gazdasági kamara) a gazdasági érdek-képviselési szervezetekkel együttműködve kijelölt képviselője vesz részt. Ha a szakképesítés nem tartozik egyik gazdasági kamara hatáskörébe sem, akkor a vizsgabizottság munkájában a szakképzést folytató intézmény képviselője, illetőleg ha az megegyezik a szakmai vizsgát szervező intézménnyel, a szakképesítésért felelős miniszter által kijelölt szakmai szervezet (a továbbiakban: szakmai szervezet) képviselője vesz részt. A vizsgabizottság működéséhez az elnökön kívül legalább két tag szükséges.

(3) A vizsgabizottság munkájában csak olyan személy vehet részt, aki a szakmai elméleti tantárgyak oktatásához, illetőleg a gyakorlati képzés ellátásához jogszabályban előírt szakképesítéssel rendelkezik.

(4) A (2) bekezdésben megjelölt gazdasági kamara, illetőleg kijelölt szakmai szervezet képviselőjét - a szakmai vizsgát szervező intézmény kérésére - a területi gazdasági kamara, illetőleg a szakmai szervezet elnöke, a szakmai vizsgát szervező, valamint a szakképzést folytató intézmény képviselőjét az intézmény vezetője bízza meg.

(5) A vizsgabizottság munkáját szakértők (kérdező tanárok) segítik.

(6) A vizsgabizottság döntése, intézkedése (a továbbiakban együtt: döntés), vagy intézkedésének elmulasztása ellen a vizsgázó jogszabálysértésre hivatkozva - a közléstől, ennek hiányában a tudomásra jutástól számított három munkanapon belül - a Vizsgaközponthoz törvényességi kérelmet nyújthat be. A törvényességi kérelmet a Vizsgaközpont a beérkezéstől számított három munkanapon belül bírálja el. A törvényességi kérelemmel kapcsolatban az államigazgatási eljárás általános szabályait kell alkalmazni. A benyújtásra meghatározott határidő elmulasztása jogvesztő, igazolásnak helye nincs. A vizsgázó jogszabálysértésre hivatkozással a közléstől számított harminc napon belül a Vizsgaközpont döntésének bírósági felülvizsgálatát kérheti.

NEGYEDIK RÉSZ

Iskolai rendszerű szakképzés

I. Fejezet

A szakmai elméleti és gyakorlati képzés

15. § (1) Az iskolai rendszerű szakképzés az OKJ-ben meghatározott szakképesítés tekintetében a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott szakmai és vizsgakövetelmény, valamint a szakmai tantárgyak, tananyagegységek (modulok) központi programja (tanterve) alapján szakmai elméleti és gyakorlati képzés keretében történik. A szakmai tantárgyak központi programja (tanterve) tartalmazza a tananyag elsajátítására rendelkezésre álló időkeretet, a szakképzési évfolyamokon a szorgalmi idő befejezését követő összefüggő (nyári) szakmai gyakorlat (a továbbiakban: összefüggő szakmai gyakorlat) időtartamát, a képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz- és felszerelési jegyzéket.

(2) A szakmai elméleti képzés csak szakképző iskolában, illetőleg felsőfokú szakképzés esetén felsőoktatási intézményben is folyhat.

(3) A tanuló gyakorlati képzése minden olyan szakképző iskola, vagy gyakorlati képzést végző jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, egyéni vállalkozó (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet) által fenntartott, illetőleg működtetett gyakorlólhelyen megszervezhető és folytatható, ahol a gyakorlati követelményekre való felkészítés jogszabályban előírt feltételei biztosítottak (a szakképző iskola és a gazdálkodó szervezet a továbbiakban együtt: gyakorlati képzés szervezője).

(4) A gyakorlati képzés szervezője annak mérésére, hogy a tanuló a szakmai alapképzés során elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szintvizsgát szervez. A szintvizsga előkészítésében és megszervezésében az illetékes területi gazdasági kamara a gazdasági érdek-képviselői szervezetek, szakmai szervezetek, továbbá a tanulói jogviszony szerint illetékes szakképző iskola (a továbbiakban: illetékes szakképző iskola) képviselőjével együttműködve vesz részt.

(5) Azokban a szakképesítésekben, amelyekben a gazdasági kamara a 7. § (1) bekezdése szerint kidolgozza a szakmai és vizsgakövetelményt, a szintvizsgát az illetékes területi gazdasági kamara a gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel, szakmai szervezetekkel együttműködve - az illetékes szakképző iskola és a gyakorlati képzés szervezője képviselőjének közreműködésével - szervezi.

(6) A szakképző iskola a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény rendelkezései szerint lefolytatott elismerési eljárást követően vehet részt olyan nemzetközi kezdeményezéshez kapcsolódó szakképzési programban, amelynek megvalósítása következtében a tanulók külföldi bizonyítványt szerezhetnek.

16. § (1) A szakképző iskolában a nappali oktatás munkarendje szerinti oktatásban a tanuló számára az első és a második szakképesítés megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés a közoktatási törvény rendelkezései alapján ingyenes.

(2) Az első és a második szakképesítés megszerzésére irányuló képzés esetén a gazdálkodó szervezet a nappali oktatás munkarendje szerinti oktatásban résztvevő tanulóktól a gyakorlati képzésének megszervezéséért, végzéséért és a gyakorlati képzés feltételeinek a biztosításáért nem kérhet és nem fogadhat el hozzájárulást, illetőleg

költségtérítést. Az illetékes szakképző iskola e tilalom megszegéséről a tudomására jutástól számított tizenöt napon belül köteles tájékoztatni az illetékes területi gazdasági kamarát. A tilalmat megszegő gazdálkodó szervezetet az illetékes területi gazdasági kamara - a gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel együttműködve - legfeljebb öt évre eltilthatja a gyakorlati képzésben való részvételtől. Az eltiltásról szóló döntést öt napon belül írásban az illetékes szakképző iskola tudomására hozza.

17. § (1) A szakképző iskolában folyó szakmai elméleti, valamint gyakorlati képzést a közoktatási törvényben előírt képesítésű pedagógusok, illetőleg szakemberek láthatják el.

(2) A gazdálkodó szervezetnél folyó gyakorlati képzésben gyakorlati oktatóként olyan személy vehet részt, aki megfelelő szakirányú szakképesítéssel, továbbá legalább öt éves szakmai gyakorlattal rendelkezik és büntetlen előéletű.

(3) A gyakorlati oktatók kiválasztása során előnyben kell részesíteni a mestervizsgával vagy szakoktatói képesítéssel rendelkező személyeket.

(4) Az egyedi munkahelyre beosztott tanuló gyakorlati képzését és felügyeletét csak olyan személy láthatja el, aki szakirányú szakképesítéssel, továbbá legalább két éves szakmai gyakorlattal rendelkezik és büntetlen előéletű.

18. § (1) A szakképző iskolában folyó szakmai elméleti, valamint gyakorlati képzést (iskolai rendszerű gyakorlati képzés) a közoktatási törvény szerint, a gyakorlati képzés tekintetében e törvény 15-26. §-ait is figyelembe véve kell megszervezni.

(2) A gyakorlati képzést a tanév szorgalmi idejében - a gazdálkodó szervezet és a szakképző iskola közötti eltérő megállapodás hiányában - lehetőleg a szakmai elméleti képzéssel egy héten belüli váltakozással, a szorgalmi idő befejezését követően (összefüggő szakmai gyakorlat) folyamatosan kell megszervezni.

19. § (1) A tanuló gyakorlati képzése a szakképzést folytató intézmények (szakképző iskola, gazdálkodó szervezet) közötti együttműködési megállapodás alapján abban az esetben folytatható, ha

- a) a tanuló gyakorlati képzésére költségvetési szervnél,
- b) a gyakorlati képzés szervezője szakképző iskola és az összefüggő szakmai gyakorlatra gazdálkodó szervezetnél,
- c) a gyakorlati képzés szervezője csak részben rendelkezik a gyakorlati képzés feltételeivel, ezért a tanuló kiegészítő gyakorlati képzésére más gyakorlati képzést szervezőnél,
- d) a tanuló gyakorlati képzésére több gazdálkodó szervezet által közösen működtetett üzemi tanműhelyben,
- e) a tanuló gyakorlati képzésére képző központ által működtetett tanműhelyben kerül sor.

(2) Az együttműködési megállapodásra a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A megállapodást írásba kell foglalni és azt a működési költségek biztosítása érdekében a szakképző iskola fenntartójának jóvá kell hagynia.

(4) Ha a megállapodásban foglaltaknak valamelyik fél nem tesz eleget, a mulasztást sérelmező fél a szakképző iskolát fenntartó önkormányzat jegyzőjénél, főjegyzőjénél egyeztetést kezdeményezhet.

19/A. § (1) Azokban a szakképesítésekben, amelyekben a gazdasági kamara a 7. § (1) bekezdése szerint kidolgozza a szakmai és vizsgakövetelményt, az illetékes területi gazdasági kamara a gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel, szakmai szervezetekkel az iskolai tanműhelyben folyó gyakorlati képzés törvényességi ellenőrzése keretében vizsgálhatja a maximális csoportlétszámra, a tanulói terhelésre, a tanulói kedvezmények és juttatások biztosítására, a tanulói munka- és balesetvédelemre, a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó rendelkezésekben, valamint a 15. § (1) bekezdése szerinti eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltak megtartását. Az iskolai tanműhely ellenőrzését a közoktatási törvény 107. §-ában meghatározott eljárási rend szerint kell végezni, az ellenőrzésben kizárólag a szakértői névjegyzékben szereplő szakértők működhetnek közre.

(2) A 19. §-ban foglaltak esetén a gazdálkodó szervezetnél folyó gyakorlati képzés felügyeletét és a képzésre vonatkozó rendelkezések megtartásának ellenőrzését az illetékes területi gazdasági kamara - a feltételek biztosítása mellett - a szakképző iskola közreműködésével látja el.

(3) Ha a szakképesítés nem tartozik egyik gazdasági kamara hatáskörébe sem, a gyakorlati képzés felügyeletéről a szakképző iskola gondoskodik.

20. § A gyakorlati képzést szervező - eltérő megállapodás hiányában - köteles a gyakorlati képzés követelményeire való felkészítéshez, továbbá a gyakorlati vizsgához szükséges tárgyi eszközöket és a személyi feltételeket biztosítani.

II. Fejezet

A tanuló gyakorlati foglalkoztatása

21. § (1) A tanuló gyakorlati képzés keretében csak a gyakorlati képzés programjában meghatározott feladat ellátására kötelezhető és csak egészséges, biztonságos körülmények között foglalkoztatható.

(2) A tanulót a gyakorlati képzést szervező a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban részesíti.

(3) A képzési idő alatt a gyakorlati képzés szervezőnek gondoskodnia kell a tanuló rendszeres orvosi vizsgálatáról.

22. § (1) Fiatalkorú tanuló esetében a képzési idő a napi hét órát, nagykorú tanuló esetében pedig a napi nyolc órát nem haladhatja meg.

(2) A napi képzési időt arányosan csökkenteni kell, ha a gyakorlati képzés rendszeresen olyan területen (munkahelyen) történik, ahol a gazdálkodó szervezettel munkaviszonyban álló munkavállalókat is rövidebb munkaidőben foglalkoztatják.

(3) Fiatalkorú tanuló napi képzését hat óra és huszonnégy óra között kell megszervezni. A tanuló részére a gyakorlati képzés befejezése és a következő napi gyakorlati képzés megkezdése között legalább tizenhat óra pihenőidőt kell biztosítani.

(4) A tanuló a napi képzési időt meghaladó gyakorlati képzésre nem vehető igénybe.

23. § (1) A gazdálkodó szervezetnél a tanuló gyakorlati képzésére nem kerülhet sor

a) az elméleti képzési napokon;

b) a szakképző iskola által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló részvétele kötelező;

c) a képzési idő alatti köztes vizsga és a tanulmányokat befejező szakmai vizsga napjain; továbbá

d) minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól.

(2) A gazdálkodó szervezet heti pihenőnapokon, illetőleg munkaszüneti napokon a tanulót gyakorlati képzésre csak a rendeltetése folytán e napon is működő gyakorlati képzési helyen és a szakképző iskola hozzájárulásával veheti igénybe. Az igénybe vett idő helyett a hét más gyakorlati képzési napján kell ugyanolyan mértékben szabadidőt biztosítani.

24. § (1) A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező.

(2) A tanuló részvételét, illetőleg mulasztását a gazdálkodó szervezet is nyilvántartja és azt a tanuló foglalkozási naplójába bejegyezi. A tanuló köteles mulasztását igazolni.

(3) Ha a tanulónak a gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja a gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ha a gyakorlati képzést tanuló-szerződés keretében gazdálkodó szervezet végzi, az évfolyam megismétléséhez a gazdálkodó szervezet hozzájárulása is szükséges.

(4) Ha a tanuló mulasztása a (3) bekezdésben meghatározott mértéket eléri, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján úgy ítélt meg, hogy mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja, illetőleg az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, az évfolyam megismétlésétől el lehet tekinteni. Az ügyben a szakképző iskola nevelőtestülete dönt, a gazdálkodó szervezetnél folyó gyakorlati képzés esetén a gazdálkodó szervezet javaslatára.

25. § (1) A gazdálkodó szervezet a tanuló gyakorlati képzéséről köteles foglalkozási naplót vezetni.

(2) A foglalkozási naplónak tartalmaznia kell a szakmai tevékenységeket, az ezekre fordított időt és a tanuló értékelését.

(3) A foglalkozási naplót a szakképző iskola felkérése alapján betekintésre rendelkezésre kell bocsátani.

26. § Ha a napi gyakorlati képzési idő a négy és fél órát meghaladja, a tanuló részére legalább 30 perc, megszakítás nélküli szünetet a képzési időn belül biztosítani kell.

III. Fejezet

A tanuló-szerződés

27. § (1) Szakképzési évfolyamon a tanuló gyakorlati képzése gazdálkodó szervezetnél - a 19. §-ban foglaltak kivételével - a tanuló és a gazdálkodó szervezet között gyakorlati képzés céljából megkötött írásbeli tanuló-szerződés alapján folyik.

(2) A tanuló-szerződés megkötésekor, módosításakor, továbbá a gyakorlati képzés során tilos a hátrányos megkülönböztetés. A hátrányos megkülönböztetés tilalmára, következményeinek orvoslására a közoktatási törvény előírásait kell alkalmazni.

(3) A hátrányos megkülönböztetés tilalmát megszegő gazdálkodó szervezetet az illetékes területi gazdasági kamara - a gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel együttműködve - egytől öt évig terjedő időtartamra eltilthatja a gyakorlati képzésben való részvételtől.

(4) A tanulószerveződés megkötésében - a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő, illetőleg a gyám kérésére - az illetékes szakképző iskola képviselője közreműködik. Ha a közreműködés eredményeként sem kerül sor tanulószerveződés megkötésére, akkor a szakképző iskola - az illetékes területi gazdasági kamara közreműködésével - gondoskodik annak a tanulónak a gyakorlati képzéséről, aki egyébként a szakképzés megkezdéséhez szükséges feltételeknek megfelel.

28. § (1) A tanulószerveződés alapján a tanuló gyakorlati képzéséről a gazdálkodó szervezet gondoskodik. Ennek keretében gondoskodik a tanuló előírt követelmény szerinti képzéséről, szakmai fejlődéséről, továbbá egészsége és testi épsége megővéséről.

(2) A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződésben és a törvényben meghatározott gyakorlati képzési és más kötelezettségeinek a teljesítése alól csak akkor mentesül, ha feladatait szakképző iskola vagy más gazdálkodó szervezet átvállalja, illetőleg a tanuló más gazdálkodó szervezettel tanulószerveződést köt.

29. § (1) A gazdálkodó szervezetnek a tanulószerveződés kötési szándékát az iskolai felvételt megelőző naptári év végéig kell bejelentenie az illetékes területi gazdasági kamarának és a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskolának. Az első szakképzési évfolyam eredményes elvégzését követően a tanulószerveződés kötési szándékot a tanítási év megkezdése előtti május hó 15. napjáig kell bejelenteni az illetékes területi gazdasági kamarának és a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskolának. Ha a tanulószerveződés megkötését az illetékes területi gazdasági kamara kezdeményezi, a gazdálkodó szervezet mentesül a bejelentési kötelezettség alól.

(2) A tanulószerveződést az iskolai beiratkozás időpontját megelőzően az illetékes területi gazdasági kamara előtt írásban kell megkötni. Az írásban megkötött tanulószerveződést a gazdálkodó szervezet az iskolai beiratkozás időpontjáig köteles bemutatni az (1) bekezdésben megjelölt szakképző iskolának. A tanulószerveződés alapján a szakképző iskolába fel kell venni azt a tanulót, aki egyébként a felvételi feltételeknek megfelel.

(3) A tanulószerveződés alapján a tanuló az e törvény szerint járó juttatásokra a tanév kezdő napjától jogosult.

(4) A gyakorlati képzés kezdő napja a szakképző iskola által a gyakorlati képzésre kijelölt első nap.

30. § (1) Tanulószerveződést az a gazdálkodó szervezet köthet, amely rendelkezik a törvényben és a külön jogszabályban meghatározott feltételekkel, illetőleg e feltételekről más gazdálkodó szervezettel, vagy szakképző iskolával együttműködve gondoskodni tud.

(2) A gyakorlati követelményekre való felkészítés feltételeinek meglétét a gyakorlati képzés szervezőjének telephelye szerint illetékes területi gazdasági kamara a gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel, szakmai szervezetekkel együttműködve a tanulószerveződés megkötését megelőzően bírálja el.

(3) A tanulószerveződést, illetőleg a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó szervezetet az illetékes területi gazdasági kamara tartja nyilván, a gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel, szakmai szervezetekkel együttműködve ellátja a gyakorlati képzés ellenőrzését.

(4) A gazdálkodó szervezet gyakorlati képzésre való alkalmasságának elbírálásában és a gyakorlati képzés ellenőrzésében - az illetékes területi gazdasági kamara felkérése alapján és a feltételek biztosítása mellett - a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskola részt vesz.

31. § (1) Az illetékes területi gazdasági kamara a 30. § (2)-(3) bekezdéseiben említett esetben az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint jár el.

(2) Az illetékes területi gazdasági kamara határozatával szemben fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálatát a bíróságtól lehet kérni, a bíróság a határozatot megváltoztathatja. A bíróság soron kívül köteles eljárni.

32. § (1) Tanulószerveződést az a tanuló köthet, aki

a) a közoktatási törvényben előírt tankötelezettségének eleget tett, továbbá

b) a szakképesítésre előírt előképzettségi és egészségügyi feltételeknek megfelel.

(2) A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződés megkötését szakmai alkalmassági vizsgálathoz, illetőleg pályaalkalmassági vizsgálathoz is kötheti. A szakmai alkalmassági vizsga, illetőleg pályaalkalmassági vizsgálat a gyakorlati ismeretek elsajátításához szükséges alapvető képességek vizsgálatára terjedhet ki.

(3) A szakmai alkalmassági vizsga, illetőleg a pályaalkalmassági vizsgálat lebonyolításában a gazdálkodó szervezet felkérésére - a feltételek biztosítása esetén - a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskola részt vesz.

33. § (1) A tanulószerveződésben a gazdálkodó szervezet arra vállal kötelezettséget, hogy a tanuló számára - egészségvédelmi szempontból biztonságos munkahelyen - egységes szakmai követelményeknek megfelelő gyakorlati képzésről és nevelésről gondoskodik.

(2) A tanulószerveződésben a tanuló arra vállal kötelezettséget, hogy

- a) a gazdálkodó szervezet képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja;
- b) a szakmai gyakorlati ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja;
- c) a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja;
- d) nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a gazdálkodó szervezet jogos gazdasági érdekeit veszélyeztetné.

(3) A tanulószerveződésnek tartalmaznia kell

- a) a gazdálkodó szervezet megjelölését és a tanuló személyi adatait;
- b) az OKJ-vel azonos módon a szakképesítés megnevezését és a képzési időt;
- c) a gyakorlati képzés helyét;
- d) a tanulónak adandó pénzbeli juttatás összegét;
- e) a gazdálkodó szervezet által - a tanulót jogszabály alapján megillető juttatásokon és kedvezményeken felül - biztosított egyéb juttatások és kedvezmények megjelölését, azok mértékét és feltételeit.

34. § (1) A tanulószerveződés megszűnik

- a) a szakmai vizsga sikeres leteltével;
- b) a szakképző iskolából való kizárással, illetőleg a tanulói jogviszonynak a közoktatási törvény szerinti megszűnésével, ha a tanuló az iskolai tanulmányait 30 napon belül más szakképző iskolában sem tudja folytatni;
- c) a gazdálkodó szervezet jogutód nélküli megszűnésével;
- d) a tanuló halálával,
- e) a gazdálkodó szervezet eltiltásával a gyakorlati képzésben való részvételtől.

(2) Az (1) bekezdés d) pontja alapján a tanulószerveződés a gyakorlati képzésben való részvételtől eltöltő határozat jogerőre emelkedésének napjával, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat végrehajtásának napján szűnik meg.

(3) Ha a tanulószerveződés az (1) bekezdés c) és d) pontja alapján szűnik meg, akkor az illetékes területi gazdasági kamara és a szakképző iskola köteles elősegíteni a tanuló további gyakorlati képzését.

35. § A tanulószerveződés megszüntethető

- a) közös megegyezéssel és
- b) felmondással.

36. § A tanulószerveződést a tanuló és a gazdálkodó szervezet csak közös megegyezéssel módosíthatja.

37. § (1) A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződést akkor mondhatja fel, ha

- a) a szakképző iskola a tanulót elégtelen tanulmányi eredmény miatt a képzési idő alatt másodszor utasította az évfolyam megismétlésére;
- b) a tanuló a szakmai vizsga követelményeinek a vizsga megismétlésekor sem tesz eleget;
- c) a tanuló a tanulószerveződésben vállalt lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a tanulószerveződés fenntartását lehetetlenné teszi.

(2) A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződést nem mondhatja fel

- a) a tanuló betegsége időtartama alatt, legfeljebb azonban a betegszabadság lejártát követő egy évig, gümőkóros megbetegedés esetén két évig;
- b) üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedés esetén a táppénzre való jogosultság teljes ideje alatt;
- c) a terhesség ideje alatt, továbbá a szülést követő hatodik hónap végéig.

38. § A tanuló a tanulószerveződést az illetékes területi gazdasági kamarával történt egyeztetést követően indokolás nélkül bármikor felmondhatja.

39. § (1) A felmondást írásban kell közölni.

(2) A gazdálkodó szervezet a felmondást indokolni köteles. Az indokolásból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a felmondás indokának valóságát és okszerűségét a gazdálkodó szervezetnek kell bizonyítania.

(3) Felmondás esetén a tanulószerveződés a felmondás közlését követő tizenötödik napon szűnik meg.

(4) A tanuló a felmondással szemben, a felmondás közlésétől számított tizenöt napon belül bírósághoz fordulhat.

(5) A keresetnek a felmondás végrehajtására - a 37. § (1) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltak kivételével - halasztó hatálya van.

40. § (1) A tanulószerveződés megszűnéséről a gazdálkodó szervezetnek az illetékes területi gazdasági kamarát, illetőleg a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskolát egyidejűleg értesítenie kell.

(2) A tanulószerveződés megszűnésekor a gazdálkodó szervezet a tanuló részére - kérelmére - köteles igazolást kiállítani a gyakorlati képzésben eltöltött időről és a megszerzett gyakorlati ismeretekről.

40/A. § Kiskorú tanuló esetén a tanulószerveződés megkötéséhez, a tanuló részéről történő felmondásához és módosításához be kell szerezni a szülő, illetőleg a gyám írásbeli hozzájárulását is.

IV. Fejezet

A tanulókat megillető juttatások, kedvezmények

Oktatási szünet, pihenőidő

41. § (1) A tanulószerveződés alapján gyakorlati képzésben részt vevő tanulót
- tanévenként (évfolyamonként) legalább harminc nap oktatási szünet, továbbá azokban a tanévekben, amelyekben a tizenkilencedik életévét még nem tölti be, ezen felül további öt nap oktatási szünet;
 - a tanulmányokat befejező szakmai vizsga előtt a vizsgára való felkészülés céljára legalább tíz nap felkészülési idő illeti meg.
- (2) Az (1) bekezdés b) pontjában biztosított felkészülési idő megilleti azt a tanulót is, akinek a gyakorlati képzése nem tanulószerveződés alapján történik.
- (3) Az oktatási szünetet a szakképző iskola oktatási szünetében lehetőleg egybefüggően kell kiadni.
- (4) Ha a tanuló az utolsó évfolyamot követő első szakmai vizsgán eredményesen megfelelt, oktatási szünetre nem tarthat igényt.
- (5) A felkészülési idő - függetlenül a szakmai vizsga sikerétől - egy ízben illeti meg a tanulót. A gazdálkodó szervezet a szakmai vizsga megismétlésekor is biztosíthat felkészülési időt. A felkészülési időt közvetlenül a szakmai vizsga előtt, a gyakorlati képzés idejének terhére kell kiadni.
42. § (1) A tanulószerveződés alapján a tanulót a betegsége idejére - kivéve, ha a társadalombiztosítási szabályok szerinti üzemi baleset és foglalkozási betegség miatt nem tud részt venni a gyakorlati képzésben - naptári évenként tíz nap betegszabadság illeti meg, amelyre - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - a Munka Törvénykönyve szabályait kell alkalmazni.
- (2) A betegszabadság időtartamára a tanuló részére pénzbeli juttatásának hetvenöt százaléka jár.
- (3) Az oktatási szünet és a felkészülési idő kiadásánál a heti pihenőnapokat és a munkaszüneti napokat figyelmen kívül kell hagyni.
43. § A terhes, illetőleg szülő tanulót a munkajogi szabályok szerinti szülési szabadság illeti meg.

A tanuló pénzbeli juttatása

44. § (1) A tanulószerveződés alapján a gazdálkodó szervezet a tanuló részére pénzbeli juttatást köteles fizetni.
- (2) A tanuló pénzbeli juttatásának havi mértéke a szakképzési évfolyam első félévében - függetlenül az elméleti, illetőleg a gyakorlati képzési napok számától - a kötelező legkisebb munkabér legalább tizenöt százaléka. A tanulmányi kötelezettségének eredményesen eleget tett tanuló pénzbeli juttatásának mértékét a szakképzési évfolyam második, illetőleg további féléveiben - a tanuló tanulmányi előmenetelét és szorgalmát is figyelembe véve - az előző félévben nyújtott pénzbeli juttatás havi összegének legalább tíz százalékaival kell emelni. A pénzbeli juttatás összegéről tájékoztatni kell az illetékes szakképző iskolát.
- (3) A tanuló pénzbeli juttatását utólag, a munkajogi szabályok figyelembevételével kell kifizetni.
- (4)
45. § (1) A pénzbeli juttatás a tanulót a (3) bekezdésben foglaltak kivételével a 29. § (3) bekezdésében meghatározott időponttól kezdve a képzés teljes időtartamára - ideértve a tanulónak járó oktatási szünet időtartamát is - megilleti.
- (2) Ha a tanulószerveződés a tanév megkezdése után, hónap közben jön létre vagy szűnik meg, akkor a tanulót a pénzbeli juttatás időarányos része illeti meg.
- (3) A tanuló betegsége idejére a társadalombiztosítási jogszabályok szerint táppénzre jogosult.
46. § (1) A tanuló részére járó pénzbeli juttatásából való levonásnak csak jogszabály, végrehajtható határozat, vagy a tanuló hozzájárulása alapján van helye.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti levonásra a munkabérből történő levonásra vonatkozó szabályok az irányadók.
47. § Jogalap nélküli kifizetés esetén a pénzbeli juttatást a tanulótól a munkajogi szabályok szerint lehet visszakövetelni.

Egyéb juttatások

48. § A tanulót a gyakorlati képzésével összefüggésben - a külön jogszabály rendelkezései szerint - kedvezményes étkeztetés, munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha), tisztálkodási eszköz, útiköltség-térítés, a szakképzésben tanuló szerződés nélkül részt vevő tanulót ezen kívül az összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára díjazás illeti meg.

V. Fejezet

Kártérítési felelősség

49. § (1) A tanuló a tanuló szerződésből eredő kötelezettségeinek vétkes megsértésével a gazdálkodó szervezetnek okozott kárt köteles megtéríteni.

(2) A gazdálkodó szervezet, ha a tanulót a gyakorlati képzésben való részvétel során kár éri, köteles azt megtéríteni.

50. § (1) A tanuló és a gazdálkodó szervezet kártérítési felelősségére tanuló szerződés esetén - a (2) bekezdés kivételével - a munkajogi kártérítési felelősségi szabályok az irányadók.

(2) A tanuló a gazdálkodó szervezetnek gondatlanságból okozott kár értékének ötven százalékát köteles megtéríteni. A kártérítés mértéke azonban nem haladhatja meg a tanuló pénzbeli juttatásának egyhavi összegét.

51. § A tanuló szerződéssel kapcsolatos jogviták elbírálása bíróság hatáskörébe tartozik.

ÖTÖDIK RÉSZ

Iskolarendszeren kívüli szakképzés

52. § (1) Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben csak olyan személy vehet részt, aki a közoktatási törvényben előírt tankötelezettségének eleget tett.

(2) Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben részt vevővel a szakképzést folytató intézmény képzési szerződést köt.

(3) A képzési szerződésben meg kell határozni

a) a képzéssel megszerezhető szakképesítést, illetőleg az elsajátítandó ismereteket;

b) a képzés és a vizsga szervezésének formáját;

c) a képzés helyét, időtartamát és ütemezését;

d) a képzési díjat - ideértve a vizsgadíjat - és viselésének módját;

e) a részt vevő és a szakképzést folytató intézmény mulasztásának következményeit.

(4) A képzési szerződést írásban kell megkötöni, amelyet a szakképzést folytató intézmény öt évig megőriz.

(5) Az iskolarendszeren kívüli szakképzés indításáról, a képzéssel megszerezhető szakképesítésről, valamint a vizsga eredményéről a szakképzést folytató intézmény tájékoztatni köteles a székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) munkaügyi központot.

53. § (1) A képző központ

a) szakképzést folytat, szervez;

b) meghatározza az általa szervezett szakképzésben való részvétel feltételeit, az OKJ-ben meghatározott szakképesítések kivételével;

c) vállalkozói képzést folytat, tanácsadást és szolgáltatást nyújt;

d) közreműködik a szakképzést folytató intézmények szakembereinek továbbképzésében;

e) a szakképző iskola fenntartójával kötött megállapodás alapján részt vesz az iskolai rendszerű gyakorlati képzésben;

f) módszertani- és vizsgaközpontként működik;

g) munkaerőpiaci és pedagógiai szolgáltatásokat nyújt.

(2) A képző központ szakmai irányításának segítésére, a munkaerőpiac igényei és a regionális szakképzési szükségletek összehangolására a képző központot létesítő szervezetek felügyelő tanácsot hoznak létre, amelynek munkájában részt vesznek a területileg illetékes gazdasági kamarák képviselői is.

(3) A felügyelő tanács

a) javaslatot tesz a regionális munkaerőpiaci igények alapján a képző központ szakmai profiljára;

- b) figyelemmel kíséri és értékeli a képző központ működését és gazdálkodását, erről tájékoztatja a létesítő szervezeteket és az illetékes munkaügyi tanácsot;
- c) véleményezi a képző központ éves költségvetését;
- d) ellátja a felnőttképzési törvény 14. §-ában meghatározott szakmai tanácsadó testület feladatait, amennyiben összetétele megfelel a felnőttképzési törvényben meghatározottaknak.

HATODIK RÉSZ

A szakképzés finanszírozása

54. § (1) A szakképző iskolában a szakmai elméleti és a szakképző iskolában szervezett gyakorlati képzés költségeit - a helyi önkormányzatok által fenntartott szakképző iskola tekintetében a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény előírásai figyelembevételével - az állami költségvetés és a fenntartó hozzájárulása biztosítja. Az egyéb gyakorlati képzés költségeit a 19-20. és a 28. §-okban, valamint a (4) bekezdésben foglaltak figyelembevételével a gyakorlati képzést szervező biztosítja.

(2) A szakképző iskolában folyó szakmai elméleti és gyakorlati képzés finanszírozásának részletes szabályait a közoktatási törvény tartalmazza.

(3) A gazdálkodó szervezetnek a gyakorlati képzéshez való hozzájárulási kötelezettségét a szakképzési hozzájárulásról és a képzési rendszer fejlesztésének támogatásáról szóló 2001. évi LI. törvény (a továbbiakban: Szht.) szabályozza.

(4) A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény hatálya alá tartozó munkáltatóknál szervezett gyakorlati képzés költségeit a szakképző iskola költségvetésében kell biztosítani.

(5) Az iskolarendszeren kívüli szakképzés költségeit a Munkaerőpiaci Alapból, a munkáltatók, illetőleg a résztvevők által befizetett összegekből kell finanszírozni.

A szakképzést folytató intézményekben nyilvántartott és kezelt adatok

54/A. § (1) A szakképző iskolákban az alkalmazottak, illetőleg a tanulók nyilvántartott és kezelt adatairól a közoktatási törvény 2. számú melléklete, a felsőoktatási intézmények dolgozóinak és hallgatóinak kezelt adatairól a felsőoktatási törvény 2. számú melléklete, az iskolarendszeren kívüli szakképzésben részt vevők kezelt adatairól a felnőttképzési törvény melléklete intézkedik.

(2) A szakmai vizsga adatai statisztikai célra felhasználhatók, és statisztikai felhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon, az oktatási miniszter által meghatározott szabályok szerint átadhatók.

HETEDIK RÉSZ

Értelmező rendelkezések

54/B. § E törvény alkalmazásában:

1. *állam által elismert szakképesítés*: az OKJ-ben meghatározott szakképesítés;
2. *előírt gyakorlat*: a szakképesítés megszerzéséhez szükséges, meghatározott munkaterületen, munkakörben korábban megszerzett gyakorlat, amelynek időtartamát a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye tartalmazza;
3. *gyakorlati képzést szervező*: a gyakorlati követelményekre való felkészítés feltételeit biztosító, a gyakorlati képzést megszervező és folytató szakképző iskola vagy gazdálkodó szervezet;
4. *gyakorlati képzést szervező székhelye*: az a hely, ahol a gyakorlati képzést szervező képviseleti jogának gyakorlására jogosult vezető munkahelye található;
5. *hátrányos helyzetű*: az, akinek családi körülményei, szociális helyzete, születési adottsága, örökölt vagy szerzett betegsége, életvitele vagy más ok miatt a szakképzésbe való bekapcsolódása és az abban való részvétele az átlagosnál nehezebben biztosítható;
6. *iskolai előképzettség*: a szakképzés megkezdéséhez szükséges iskolai végzettség;
7. *iskolai rendszerű szakképzés*: a közoktatás keretében a közoktatási és a szakképzési törvényben meghatározott szakképző iskolában, illetőleg a felsőoktatási törvényben meghatározott felsőoktatási intézményben folyó szakképzés. Résztvevői a szakképzést folytató intézménnyel tanulói, illetőleg hallgatói jogviszonyban állnak;

8. *iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzés*: jogszabályban meghatározott hatóság által kiadott engedélyt követően megkezdhető, szabályozott tartalmú és célú képzés, melyet követően hatóság által engedélyezett és szabályozott vizsga eredményeként tevékenység folytatására feljogosító okirat (engedély, bizonyítvány stb.) kiadására kerül sor;

9. *központi program (tanterv)*: miniszter által kiadott dokumentum a szakmai és vizsgakövetelmény teljesítésére szolgáló iskolai rendszerű szakképzés megszervezéséhez, valamint további nevelési-oktatási dokumentumok (szakmai program, tankönyv, egyéb tanulmányi segédlet) elkészítéséhez;

10. *mesterképzés*: olyan képzési forma, amelynek során meghatározott szakképesítéssel és szakmai gyakorlattal rendelkező szakembereket - a szakmai tevékenység mester szintű gyakorlásához szükséges szakmai elméleti és gyakorlati, a vállalkozás vezetéséhez szükséges gazdasági, jogi és munkaügyi, a tanulók képzéséhez szükséges alapvető pedagógiai ismeretek elsajátításával - mestervizsgára készítik fel;

11. *mestervizsga követelményei*: a szakképesítésért felelős miniszter által jogszabályban meghatározott dokumentum, amely a mestervizsgának a gazdasági kamara által - az országos gazdasági érdek-képviseleti szervezetekkel együttműködve - kidolgozott követelményeit, valamint a vizsgáztatással kapcsolatos követelményeket tartalmazza;

12. *országos gazdasági érdek-képviseleti szervezet*: a gazdasági kamaráról szóló 1999. évi CXXI. törvény 2. § e) pontjában meghatározott szervezet;

13. *rehabilitációs képzés*: a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő személy sajátos képességeire alapozó, illetőleg azt fejlesztő szakmai képzés, át- és továbbképzés, amely az érintett munkavállalási esélyének, további munkahelymegtartó képességének javítását szolgálja;

14. *szakképesítések köre*: az állam által elismert szakképesítések olyan nagyobb csoportja, amelyik a benne lévő szakképesítések megszerzésére irányuló képzés szabályozottsága szerint azonos jellemzőkkel rendelkezik;

15. *szakmai alapképzés*: a szakképesítés megszerzésére felkészítő képzési folyamat azon része, amely azonos szakmacsoportba tartozó szakképesítések közös szakmai ismeretei megszerzésére irányul;

16. *szakmai ellenőrzés*: a szakképzés ágazati irányításának olyan eszköze, amelynek keretében a hatályos követelmények érvényesülésének vizsgálata, a kapott eredmények értékelése, az információknak a döntéshozók számára történő visszacsatolása történik meg;

17. *szakmai előképzettség*: szakképesítés megszerzéséhez szükséges, korábban megszerzett szakképesítés, megnevezését a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye tartalmazza;

18. *szakmai és vizsgakövetelmény*: a szakképesítésért felelős miniszter által jogszabályban kiadott központi képzési dokumentum;

19. *szakmai modul*: a szakképzés olyan önálló tananyagegysége (szakasza), amelynek a megkezdéséhez előzetesen meghatározott feltételek szükségesek, és befejezésekor mérhető a teljesítmény;

20. *szakmai tantárgy*: a szakmai és vizsgakövetelmény teljesítéséhez a szakképesítés központi programjában (tantervében) előírt tantárgy;

21. *szakmai vizsga*: az OKJ-ben meghatározott szakképesítés megszerzésére szervezett állami vizsga;

22. *tanműhely*: tanműhely, tangazdaság, tanbolt, tankórterem, tankert, tanudvar, tankonyha, laboratórium, tanroda, demonstrációs terem, gyakorló- és szaktanterem;

23. *vizsgadíj*: a vizsga megszervezésével, lebonyolításával kapcsolatban felmerülő, a feladatra elszámolható működési célú kiadások egy vizsgázóra jutó hányada;

24. *vizsgáztatási díj*: a vizsgabizottság tagjait és a vizsgabizottság munkáját segítő szakértőket megillető díjazás.

NYOLCADIK RÉSZ

Záró rendelkezések

55. § (1) E törvény 1993. szeptember 1. napján lép hatályba. Rendelkezéseit - a (2)-(3) bekezdésekben, valamint az 56. §-ban foglalt kivételekkel - első ízben az ezt követően megkezdett szakképzésekre kell felmenő rendszerben alkalmazni.

(2) A szakképző iskolában a törvény rendelkezései szerint folyó szakképzést a közoktatási törvénnyel összhangban kell bevezetni.

(3) A szakképzési törvény hatálybalépése előtt megkezdett szakképzéseket még a beiskolázáskor hatályos rendelkezések szerint kell folytatni, illetőleg befejezni.

(4) A törvény előírásait a fegyveres erők és a rendvédelmi szervek keretében folyó szakképzés, valamint a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény hatálya alá tartozók tekintetében az eltérő sajátosságok figyelembevételével kell alkalmazni. A fegyveres erők és a rendvédelmi szervek keretében munkakör betöltésére jogosító szakképesítésre irányuló szakképzés megkezdéséhez a szakképesítésért felelős miniszter engedélye szükséges.

56. § (1) A törvénynek a gazdasági kamarákra, továbbá a tanulószerveződés alapján folyó gyakorlati képzésre vonatkozó rendelkezéseit a gazdasági kamarák megalakulását követően kell alkalmazni.

(2) A tanulószerveződés alapján folyó gyakorlati képzésre első ízben a gazdasági kamarák megalakulását követő tanévben kerülhet sor.

57. §

58. § Ez a törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályával összeegyeztethető szabályozást tartalmaz: a Tanács 94/33/EK irányelve a fiatal személyek munkahelyi védelméről.